

Slovesnosti ob 75. obletnici pliberške tragedije ne bo

Hrvaški »Častni pliberški vod« je sporočil, da načrtovane žalne slovesnosti za žrtve poveljnih pobojev, letos načrtovane za 16. maj, ki jo tradicionalno organizirajo na Libuškem polju pri Pliberku, letos ne bo. Odpovedana je bila zaradi omejitev gibanja in shodov med pandemijo novega koronavirusa.

Lucija Kavčič Youtube, Twitter, STA/Hina

ORF je poročala, da je koroški deželni glavar Peter Kaiser (SPÖ) v odzivu dejal, da občuti olajšanje in da je bilo srečanje na Libuškem polju vedno »trn v demokratičnem očesu«, češ naj bila prireditev skrajno desni shod pod okriljem cerkvene procesije. Tudi državnozborska poslanka in deželna govornica zelenih Olga Voglauer

je že pred odpovedjo rekla, da te prireditve tudi v prihodnje ne sme več biti. Dejala je še, je poročala ORF, da »je bilo v preteklih letih več primerov poveljevanja nacionalsocializma, zato v sodelovanju z notranjim ministrom Karlom Nehammerjem (ÖVP) delajo na tem, da srečanja tudi po koronakrizi ne bo«.

75. obletnica poveljnih pobojev

Namesto osrednje spominske slovesnosti za hrvaške žrtve poveljnih pobojev na Libuškem polju pri Pliberku bodo 16. maja položili vence pri Pliberku in v Zagrebu, mašo pa bodo pripravili v katedrali v Sarajevu, je že 24. aprila potrdil predsednik hrvaškega sabora Gordan Jandroković. Spominsko slovesnost so v spomin na tragično usodo več deset tisoč pripadnikov poražene hrvaške ustaške vojske v drugi svetovni vojni tradicionalno organizirali na Libuškem polju pri Pliberku v Avstriji od leta 1952. Organizatorji slovesnosti iz Častnega pliberškega voda bodo 16. maja zaznamovali 75. obletnico poveljnih pobojev tako, da bodo najprej na Libuškem polju položili vence v navzočnosti duhovnikov in hrvaškega veleposlanika v Avstriji Danijela Glunčiča, ki bo odposlanec hrvaškega državnega vrha. Tudi na za-

Umetniška upodobitev tragičnega maja 1945, ko so jugoslovanski partizani na Libuškem polju pri Pliberku začeli streljati na razorožene hrvaške vojaške in civiliste

V Pliberku so 15. maja 1945 zavezniki jugoslovanskim partizanom izročili več deset tisoč razoroženih hrvaških vojakov, večinoma ustašev in domobranov.

Večina hrvaških ujetnikov je bila v naslednjih mesecih umorjena na pohodu nazaj v Jugoslavijo in v številnih taboriščih. V hrvaški izseljenski literaturi so to poimenovali Križev pot 1945.

grebškem pokopališču Mirogoj bodo položili vence in molili, medtem ko bo maša potekala v katedrali v Sarajevu. Vodil jo bo nadškof in vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, kot je bilo načrtovano za letošnje slovesnost na Libuškem polju. Poleg tega bodo, če bo mogoče, islamsko molitev organizirali v zagrebški džamiji. V NDH so imeli muslimane iz BiH za Hrvate islamske veroizpovedi, mnogi muslimani pa so bili pripadniki ustaških enot. Političnih nagovorov ne bo, le spomnili se bodo žrtev jugoslovanskega komunističnega režima; prav tako ni pričakovati množične slovesnosti zaradi epidemioloških ukrepov za zajezitev širjenja novega koronavirusa. Jandroković je obžaloval, da hrvaški narod po drugi svetovni vojni ni dobil svobode tako kot narodi v številnih državah Zahodne Evrope, temveč je po ustaškem zločinskem režimu postal žrtev drugega totalitarnega in zločinskega režima takratne Jugoslavije.

Pliberški pokol

Pliberška slovesnost poteka v spomin na 15. maj 1945, ko so pripadniki zavezniških sil jugoslovanskim partizanom izročili več deset tisoč poraženih hrvaških vojakov, večinoma pripadnikov poraženih sil ustaške NDH, pa tudi slovenskih domobrancev, srbskih in črnogorskih četnikov ter drugih. Zavezniškim silam se je vdalo približno 95.000 ljudi, med katerimi so bili tudi civilisti, večinoma družinski člani vojakov. Pri Pliberku je bil ustreljen manjši del hrvaških vojakov, vse druge pa so v kolonah smrti prisilili v pešačenje po krajih takratne Jugoslavije. Pri tem je bila večina ujetnikov pobita, tudi na območju Slovenije, predvsem v Teznem pri Mariboru in Kočevskem rogu. Poboj na Pliberškem polju in pot vojnih ujetnikov v smrt v Jugoslavijo na Hrvaškem imenujejo križev pot, Pliberk pa je njegova prva postaja in simbol za trpljenje Hrvatov pod komunizmom.

Zavrnjena prošnja

Avstrijske oblasti v zadnjih dveh letih na slovesnosti v Pliberku niso dovolile ustaške ikonografije in so kaznovale tiste, ki so kršili zakone o prepovedi povzdiganja nacističnih in fašističnih režimov, kamor pištevajo Neodvisno državo Hrvaško (NDH). Kot poroča ORF, je lani Katoliška cerkev na Koroškem prvič zavrnila prošnjo Hrvaške škofovske konference za organizacijo škofovske maše na Libuškem polju, ki je bila dotlej osrednji del dogodka. Krška škofija je to utemeljila s tem, da je maša del prireditve, ki se »politično instrumentalizira, in je del politično-nacionalnega rituala, ki služi za selektivno percepcijo in razlago zgodovine«. Spričo tega so potem nekateri hrvaški škofje predlagali, naj se prireditve v prihodnje premesti iz Pliberka na Hrvaško, in pri tem kot morebiten kraj omenjali občino Udbina v Liki. Predlog

za zdaj ni dobil zadostne podpore, poroča ORF, predvsem ne v Častnem pliberškem vodu, ki so ga leta 1953 ustanovili preživeli pripadniki ustaške vojske. Že vsa leta si koroške borčevske organizacije prizadevajo, da bi vsakoletne slovesnosti v Pliberku prepovedali in jih je tudi letos jezilo, da doslej niso ne občina Pliberk, ne okrajno glavarstvo v Velikovcu, ne deželne ali zvezne oblasti niso sledili primeru Krške škofije, ki je v okviru svojih kompetenc prepovedala škofovsko mašo na Libuškem polju. Letos sta tajnik Zveze koroških partizanov Andrej Mohar in namestnik tajnice Kluba slovenskih študentk in študentov Rok Selan naslovila na ministra Nehammerja odprto pismo, v katerem zahtevata, naj enkrat za vselej prepove to prireditev na avstrijskih tleh. A ljudje imajo pravico do spominjanja, saj je posvečenost mrtvih pravrednota človeka in njegove človečnosti ...

Lanska slovesnost v spomin na žrtve pliberškega pokola leta 1945